

Anonimizált változat

Fordítás

C-398/19 – 1

C-398/19. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2019. május 23.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Kammergericht Berlin (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. május 14.

A kiadatási ügy érintettje:

BY

KAMMERGERICHT

Végzés

[omissis]

Az

ukrán és román állampolgár BY-t, született: 1973. október 6-án Zastavnában (Ukrajna), lakóhelye: [omissis] Berlin, [omissis]

a továbbiakban: BY

érintő kiadatási ügyben a Kammergericht Berlin (berlini regionális felsőbíróság, Németország) negyedik büntető tanácsa 2019. május 14-én a következő határozatot hozta:

A bíróság az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

1. Az Európai Unió Bírósága 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítéletében (C-182/15) **[eredeti 2. o.]** az EUMSZ 18. cikknek és az EUMSZ 21. cikknek harmadik ország uniós polgár kiadatására irányuló kérelme esetében történő alkalmazásával kapcsolatban rögzített elvek akkor is érvényesek-e, ha a terhelt az életvitelének központját olyan időpontban helyezte át a megkeresett tagállamba, amikor még nem volt uniós polgár?

2. Az Európai Unió Bíróságának 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélete (C-182/15) alapján köteles-e a kiadatási kérelemről értesített származási tagállam a megkereső harmadik országtól a büntetőeljárás lefolytatása átvételének vizsgálata céljából az ügy iratainak megküldését kérni?

3. Az Európai Unió Bíróságának 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélete (C-182/15) alapján köteles-e a harmadik ország által uniós polgár kiadása céljából megkeresett tagállam a kiadást megtagadni és a büntetőeljárást maga lefolytatni, ha ez a nemzeti joga szerint lehetséges számára?

Indokolás:

1 I. A tényállás:

1. Az ukrán hatóságok az igazságügyi minisztérium útján (az európai kiadatási egyezmény második kiegészítő jegyzőkönyvének [kihirdette: az 1994. évi XVIII. törvény] 5. cikke) megküldték Ukrajna főügyészségének az európai kiadatási egyezmény 12. cikkében rögzített követelményeknek megfelelő, 2016. március 15-i formális kiadatási kérelmet [omissis], és a büntetőeljárás lefolytatása céljából kérték a terhelt őrizetbe vételét és kiadatását. Az ukrán hatóságok közölték, hogy rendelkezésre áll a zastavnai körzeti bíróság által a terhelthez vonatkozóan kiadott, 2016. február 26-i elfogatóparancs, amellyel – a jelen **[eredeti 3. o.]** eljárás tárgyát képező cselekmények alapján – elrendelték a terhelt előzetes letartóztatását. A kérelem és a Zastavna város rendőrsége vizsgálati osztályának mellékelt, 2016. február 26-i kérelmében és az elfogatóparancsban ismertetett tényállás alapján a terhelt több alkalommal pénzeket sikkasztott [egy ukrán állami vállalatnál]. Részletesen:

2 a) A terhelt 2010. augusztus 8-tól szeptember 1-jéig 2044 liter, 11 589 ukrán hrivnya (UAH) értékű gázolaj üzemanyagot tulajdonított el egy természeti katasztrófa következményeinek felszámolása céljából a telephely rendelkezésére bocsátott mennyiségből, és ennek leplezése céljából más elkövetőkkel együtt olyan hamis dokumentumokat készített, amelyekben fiktív járműveket jelöltek meg akként, hogy állítólag e járművekben használták fel a gázolaj üzemanyagot az előírt célra.

b) A terhelt 2011. január 24-én az ukrán nyugdíjalap határozata szerint általa személyesen fizetendő, 1700 UAH összegű közigazgatási bírság kifizetését [az érintett vállalat] forrásaiból teljesítette. A kifizetésre a 2011. március 29-i fizetési megbízással került sor.

- c) A terhelt 2011 januárjában/februárjában magáncélból a Németországi Szövetségi Köztársaságba utazott, e tartózkodást azonban állítólagosan útépitési technika szolgáltatásáról szóló szerződések megkötése céljából végrehajtott üzleti célú tartózkodásnak minősítette. A visszatérését követően igényt tartott az állítólagos üzleti célú tartózkodás idejére őt valójában meg nem illető munkabérré, amelyet 2333,70 UAH összegben megkapott.
- d) A terhelt 2011. augusztus 1-jén az ukrán nyugdíjalap határozata szerint általa személyesen fizetendő, 3400 UAH összegű közigazgatás bírság kifizetését [az érintett vállalat] forrásaiból teljesítette. A kifizetésre késedelmesen került sor.
- 3 2. A terheltet 2016. július 26-án az IRG 19. §-a szerint ideiglenesen őrizetbe vették. Az ugyanezen a napon az IRG 22. §-a szerint és 2016. augusztus 23-án az IRG 28. §-a [eredeti 4. o.] szerint lefolytatott bírósági meghallgatása során a terhelt kifogást emelt a kiadatásával szemben, az egyszerűsített kiadatáshoz (az IRG 41. §-a) nem járult hozzá és – az utóbbi meghallgatáson – a specialitás szabályának (az európai kiadási egyezmény 14. cikke) betartásáról sem mondott le.
- 4 Az eljáró bírósági tanács a 2016. augusztus 1-jei határozatával elrendelte a terhelt kiadási őrizetbe vételét, a 2016. szeptember 29-i határozatával pedig a kiadási őrizet meghosszabbítását. Az eljáró bírósági tanács a 2016. november 28-i határozatával 10 000 euró óvadék fizetése ellenében, valamint a hatóságoknál való rendszeres jelentkezés elrendelésével mentesítette a terheltet a kiadási őrizet további végrehajtása alól, és megtiltotta a terheltnek, hogy az eljáró bírósági tanács hozzájárulása nélkül elhagyja a Németországi Szövetségi Köztársaságot. Az óvadék 2016. december 2-i letétbe helyezését követően a terheltet ezen a napon szabadon bocsátották a kiadási őrizetből.
- 5 3. A terhelt román állampolgár (is), mindazonáltal – amennyire megállapítható – az életvitelének központja soha nem volt Romániában, hanem 2012-ben Ukrajnából, ahol addig élt, Németországba költözött. A terhelt az egykor romániai Bukovinában élő korábbi román állampolgárok leszármazottjaként – kérelem alapján – (csak) 2014-ben kapta meg a román állampolgárságot.
- 6 A terhelt román állampolgárságára tekintettel a Generalstaatsanwaltschaft Berlin (berlini főügyészség, Németország) – az Európai Unió Bíróságának 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítéletére (C-182/15) hivatkozással – a 2016. november 9-i levelével, amelyhez mellékelte az eljáró bírósági tanács 2016. augusztus 1-jei határozatának kiadmányát, értesítette Románia igazságügyi minisztériumát a kiadási kérelemről, és azzal a kérdéssel fordult a minisztériumhoz, hogy szándékában áll-e a büntetőeljárás lefolytatásának átvétele. Erre a megkeresésre Románia igazságügyi minisztériuma a 2016. november 22-i levelével azt a tájékoztatást adta, hogy a büntetőeljárás lefolytatásának átvételéről csak az ukrán igazságügyi hatóságok kérelme alapján lehet dönteni. Az eljáró bírósági tanács kezdeményezésére a főügyészség a 2017. január 2-i levelével azt a kiegészítő kérdést intézte Románia igazságügyi minisztériumához [eredeti 5. o.], hogy a

román büntetőjognak a terhelt terhére rótt cselekményekre történő alkalmazása (az európai kiadatási egyezmény 6. cikkének (2) bekezdése értelmében) az ukrán igazságügyi hatóságoknak a büntetőeljárás lefolytatásának átvétele iránti kérelmétől függetlenül is tekintetbe jönne-e. Románia igazságügyi minisztériuma a 2017. március 15-i válaszában közölte, hogy a nemzeti elfogatóparancs kibocsátása – mint az európai elfogatóparancs feltétele – a terhelt tettesi minőségének megfelelő bizonyítást feltételezi, és kéri a berlini főügyészséget, hogy ennek megfelelően csatolja a bizonyítékokkal kapcsolatos, Ukrajnából származó ügyiratokat és a bizonyítékok onnan származó másolatait. Az eljáró bírósági tanács úgy érti a szóban forgó levélben feltett kérdésre közvetlen válasz nem adó levelet, hogy a román jog főszabály szerint lehetővé teszi büntetőeljárás lefolytatását román állampolgárral szemben az általa külföldön elkövetett cselekmények miatt.

7 4. A berlini főügyészség azt kérte, hogy a bíróság nyilvánítsa teljesíthetőnek a terhelt Ukrajna részére történő kiadatását – Ukrajna főügyészségének a 2016. március 15-i [omissis] kiadatási kérelmében megjelölt cselekmények miatt indított – büntetőeljárás lefolytatása céljából.

8 5. Az eljáró bírósági tanács a terhelt kiadatását teljesíthetőnek tartja. Úgy véli azonban, hogy az Európai Unió Bíróságának 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélete (C-182/15) akadályozza az eljáró bírósági tanácsot a megfelelő határozat meghozatalában, mivel a román igazságügyi hatóságok a kiadatási kérelem tárgyát képező bűncselekmények miatti büntetőeljárás Romániában történő lefolytatásáról eddig sem pozitív, sem negatív döntést nem hoztak.

9 II. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések indokolása

1. A Németországi Szövetségi Köztársaság nem adja ki saját állampolgárait harmadik országoknak. E tekintetben a Grundgesetz (alaptörvény) 16. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik: **[eredeti 6. o.]**

Német állampolgár nem adható ki külföldre. Törvény ettől eltérő szabályozást állapíthat meg az Európai Unió valamely tagállamának vagy valamely nemzetközi bíróságnak történő kiadatás tekintetében, amennyiben a jogállami elvek betartása biztosított.

10 Más tagállamok állampolgárai tekintetében nem áll fenn hasonló törvényi kiadatási tilalom.

11 Ilyen tilalom következik azonban – bizonyos feltételek mellett – az Európai Unió Bíróságának 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítéletéből (C-182/15). Ezzel – a hátrányos megkülönböztetés EUMSZ 18. cikkben foglalt tilalmának figyelembevételével – az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdése szerinti szabad mozgáshoz való jogot veszik figyelembe, amely minden uniós polgár számára biztosítja a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogot.

12 A jelen ügy azonban eltérést mutat az Európai Unió Bírósága 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítéletének (C-182/15) alapjául szolgáló tényállástól annyiban, amennyiben a terhelt abban az időpontban, amelyben az életvitelének központját Ukrajnából a Németországi Szövetségi Köztársaságba helyezte át, még nem rendelkezett román állampolgársággal, hanem kizárólag ukrán állampolgár volt. A terhelt ennél fogva nem az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdéséből eredő jog gyakorlásával alapozta meg a Németországi Szövetségi Köztársaságban való tartózkodását.

13 Következésképpen az eljáró bírósági tanács a következő kérdést terjeszti elő:

Az Európai Unió Bíróságának 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítéletében (C-182/15) az EUMSZ 18. cikknek és az EUMSZ 21. cikknek harmadik ország uniós polgár kiadatására irányuló kérelme esetében történő alkalmazásával kapcsolatban rögzített elvek akkor is érvényesek-e, ha a terhelt az életvitelének központját olyan időpontban helyezte át a megkeresett tagállamba, amikor még nem volt uniós polgár? **[eredeti 7. o.]**

14 2. A román igazságügyi hatóságok érthetően kifejtették, hogy a nemzeti elfogatóparancs kibocsátásáról szóló határozat meghozatalához, amelynek alapján majd az európai elfogatóparancs kibocsátható lenne, a terhelttel szemben rendelkezésre álló bizonyítékokra van szükségük a bűncselekmény gyanújának vizsgálata céljából.

15 Ezek a bizonyítékok nem állnak a német hatóságok rendelkezésére, mivel szerződésen alapuló jogsegély esetében a kérelemhez rendszerint nem kell mellékelni bizonyítékokat. Az európai kiadási egyezmény 12. cikkének (2) bekezdése e tekintetben csupán a következőket követeli meg:

A megkereséshez mellékelni kell:

[...]

b) azon bűncselekmények tényállását, amelyek miatt a kiadást kérik. Elkövetésük idejét és helyét, jogi minősítésüket és az alkalmazandó jogszabályokra utalást a lehető legpontosabban kell megjelölni;

[...]

16 Nem lehetséges tehát, hogy a német hatóságok megküldjék a kiadási kérelem tárgyát képező cselekmények alapjául szolgáló bizonyítékokat a román igazságügyi hatóságoknak. Egyébként is kétségesnek tűnik, hogy az ilyen bizonyítékokat – ha azokat a kiadási kérelem keretében előterjesztenék – minden további nélkül meg lehetne-e küldeni valamely másik ország számára, vagy ez valójában nem kizárólag a megkereső harmadik ország szuverén döntésén múlik-e. Ugyanez érvényes a teljes – az elfogatóparancs kibocsátásáról szóló határozat meghozatalához azonban rendszerint egyébként sem elegendő –

kiadatási kérelemnek a származási tagállam részére történő megküldése tekintetében.

17 A Bíróságnak a 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítéletéből (C-182/15) eredő, az EUMSZ 18. cikk és az EUMSZ 21. cikk alkalmazásával kapcsolatos elvek végrehajtása során felmerül ezáltal az a gyakorlati probléma, hogy ahhoz, hogy lehetővé tegyék a büntetőeljárás származási tagállam általi átvételének vizsgálatát, **[eredeti 8. o.]** nem elegendő a kiadatási kérelemről adott puszta tájékoztatás, hanem a származási tagállamnak be kell kérnie az ügy iratait a megkereső harmadik országtól. Ez mind a betartandó diplomáciai út miatt, mind pedig az eljárás – adott körülmények között igen terjedelmes – iratainak lefordítása miatt olyan jelentős időráfordítással járna, amely aligha tűnik elfogadhatónak, különösen akkor, ha a terhelt kiadatási őrizetben van.

18 Az időráfordítás nem lenne kisebb, ha a megkeresett tagállam felszólítaná a megkereső harmadik országot, hogy intézzon a büntetőeljárás átvétele iránti kérelmet a származási tagállamhoz. Ez az út azonban bizonyára már azért sem járható, mivel a megkeresett tagállam rendszerint nem képes megítélni, hogy a büntetőeljárásnak a származási tagállam általi lefolytatása tekintetbe jön-e egyáltalán e tagállam nemzeti joga szerint.

19 Következésképpen az eljáró bírósági tanács a következő kérdést terjeszti elő:

Az Európai Unió Bíróságának 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélete (C-182/15) alapján köteles-e a kiadatási kérelemről értesített származási tagállam a megkereső harmadik országtól a büntetőeljárás lefolytatása átvételének vizsgálata céljából az ügy iratainak megküldését kérni?

20 3. A német jog szerint a kiadatás megtagadása esetén megalapozott a külföldön elkövetett cselekmények miatti büntetőeljárás lefolytatására vonatkozó kiegészítő jellegű joghatóság. Az StGB 7. §-ának szövege a következő:

(1) A német büntetőjog hatálya kiterjed a külföldön német állampolgár sérelmére elkövetett cselekményekre, ha a cselekmény az elkövetés helyén büntetendő, vagy ha az elkövetés helye egyetlen büntető joghatóság alá sem tartozik.

*(2) A külföldön elkövetett más cselekményekre akkor terjed ki a német büntetőjog hatálya, ha a cselekmény az elkövetés helyén büntetendő, vagy ha az elkövetés helye egyetlen büntető joghatóság alá sem tartozik, és ha az elkövető **[eredeti 9. o.]***

1. a cselekmény időpontjában német állampolgár volt, vagy a cselekmény elkövetése után német állampolgár lett, vagy

2. a cselekmény időpontjában külföldi volt, belföldön találták meg, és bár a cselekmény jellege alapján a kiadatásról szóló törvény lehetővé tenné e személy kiadatását, arra abból az okból nem került sor, hogy kiadatása

íránt észszerű határidőn belül nem érkezett megkeresés, vagy azt elutasították, vagy a kiadatás nem hajtható végre.

- 21 Eszerint lehetséges lenne, hogy a hátrányos megkülönböztetésnek az EUMSZ 18. cikkből eredő tilalmát azáltal is figyelembe vegyék, hogy valamely uniós polgár harmadik ország részére történő kiadatását – a német állampolgárokkal szembeni, az uniós jog szerint jogellenes hátrányos megkülönböztetés alapján – nem teljesíthetőnek minősítik, és a büntetőeljárás lefolytatását a német bűnüldöző hatóságok veszik át.
- 22 Az eljáró bírósági tanács mindazonáltal úgy látja, hogy az ilyen eljárás jelentősen veszélyezteti a büntetőeljárás hatékony lefolytatását. Ha – a saját büntetőeljárás lefolytatásának az StGB 7. §-a (2) bekezdésének 2. pontja szerint adott lehetősége alapján – eleve nem teljesíthető valamely uniós polgárnak Németországból harmadik országnak történő kiadatása, akkor a kiadatás iránti elfogatóparancs kibocsátása sem jön tekintetbe. Az IRG 15. §-ának szövege ugyanis a következő:
- (1) A kiadatás iránti megkeresés kézhezvételét követően elrendelhető a kiadni kért személy kiadatási őrizetbe vétele, ha [...]*
- (2) Az (1) bekezdés nem alkalmazandó akkor, ha a kiadatás eleve nem teljesíthető.*
- 23 Másfelől az eljárás e szakaszában a nemzeti német elfogatóparancs kibocsátása sem lehetséges, mivel az a bűncselekmény megalapozott gyanúját feltételezi (az StPO 112. §-a (1) bekezdésének első mondata), amelyre csak a terhelttel szemben rendelkezésre álló bizonyítékok vizsgálata alapján lehet igenlő választ adni. Ezek beszerzése céljából a német hatóságoknak fel kellene ajánlaniuk a megkereső harmadik ország számára a büntetőeljárás lefolytatásának átvételét, illetve kezdeményezniük kellene a harmadik ország megfelelő kérelmét. Tartani kell attól **[eredeti 10. o.]**, hogy a terhelt az ehhez szükséges időt – amely alatt nem lennének lehetségesek az eljárást biztosító intézkedések – további menekülésre használja, és így (ismételten) kivonja magát a büntetőeljárás lefolytatása alól.
- 24 Következésképpen az eljáró bírósági tanács a következő kérdést terjeszti elő:
- Az Európai Unió Bíróságának 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélete (C-182/15) alapján köteles-e a harmadik ország által uniós polgár kiadatása céljából megkeresett tagállam a kiadatást megtagadni és a büntetőeljárást maga lefolytatni, ha ez a nemzeti joga szerint lehetséges számára?

[omissis]